

Flatanger kommune
Økonomi og administrasjon Flatanger

Kommunekassen
Miljøbygget
7770FLATANGER

Melding om vedtak

Vår ref: 2013/9350-4	Deres ref	Saksbehandler Anita Stamnes Hågensen74221104	Dato 06.12.2013
--------------------------------	------------------	--	---------------------------

Behandling i Flatanger Formannskap - 03.12.2013

Ordfører fremmet følgende innstilling:

Formannskapetets innstilling til økonomiplan 2014 – 2017, i samsvar med rådmannens arbeidsutkast av 26.11.2013, vedtas med følgende endringer:
For første år i planen, 2014, gjøres endringer i tråd med vedtatt budsjett/årsplan 2014.

Ingen andre forslag.
Enstemmig vedtatt.

Innstilling i Flatanger Formannskap - 03.12.2013

Formannskapetets innstilling til økonomiplan 2014 – 2017, i samsvar med rådmannens arbeidsutkast av 26.11.2013, vedtas med følgende endringer:
For første år i planen, 2014, gjøres endringer i tråd med vedtatt budsjett/årsplan 2014.

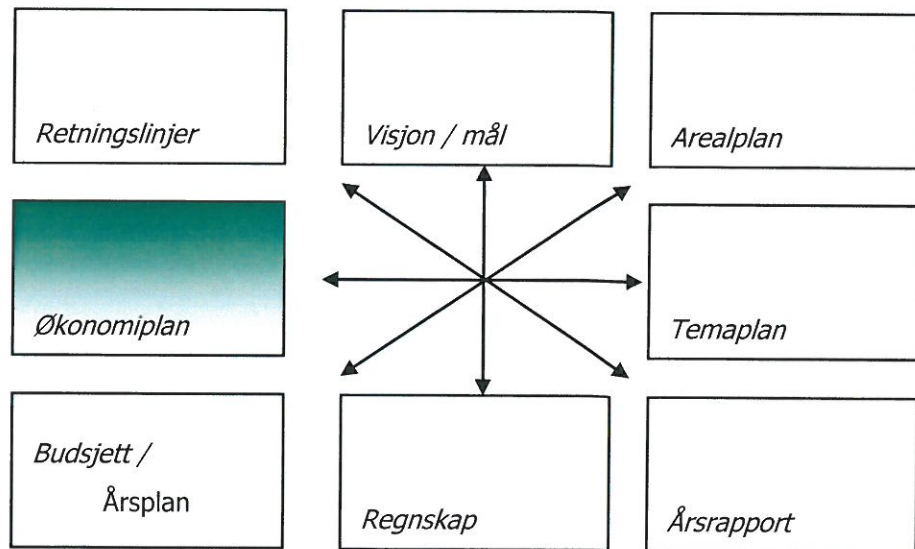

Kommuneplan for Flatanger Kommune

Økonomiplan 2014 - 2017

Vedtatt av Flatanger kommunestyre den ... i sak PS.....

(Rådmannens arbeidsutkast til økonomiplan av 26.11.2013)

Innholdsfortegnelse

1.	Innledning	s. 3
2.	Om virksomheten	s. 3
2.1	Dagens situasjon/utviklingstendenser	s. 3
2.2	Vesentlige momenter som påvirker vår økonomiske utvikling	s. 5
2.3	Totalt omstillingsbehov	s. 9
3.	Framtidige utfordringer	s. 10
3.1	Fellesutgifter, stab, støtte	s. 11
3.2	Oppvekst og kultur	s. 11
3.3	Helse, sosial og omsorg	s. 13
3.4	Næring, miljø og teknisk	s. 13
4.	Mål	s. 14
4.1	Visjon og mål for kommunens virksomhet	s. 14
4.2	Mål som er styrende for den økonomiske utvikling	s. 16
5.	Planlagte endringer/tiltak	s. 18
5.1	Investeringsbudsjettet	s. 18
5.2	Driftsbudsjett	s. 19
5.2.1	Viktige forutsetninger	s. 19
5.2.2	Tiltak med økonomisk konsekvens	s. 20
5.3	Økonomiplan drift 2014 – 2017, talldel	s. 23

1. INNLEDNING

I følge kommunelovens § 44 skal kommunestyret en gang i året vedta en rullerende økonomiplan. Økonomiplanen er en del av kommuneplanssystemet, med kommuneplanens strategidel som overordna dokument.

I følge kommuneloven skal økonomiplanen:

- Vedtas en gang i året – en rullerende plan
- Omfatte minst de fire neste budsjettår
- En realistisk oversikt over sannsynelige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden.
- For hvert enkelt år settes opp i balanse utg/innt.
- Planer som omfatter avgrensede deler av kommunens virksomhet skal integreres i økonomiplanleggingen.

Kommuneplanen inneholder bl.a. konkrete tiltak til prioriteringer. Dette med utgangspunkt i prioriterte tiltak slik de fremkommer i de ulike etaters strategiplaner.

Økonomiplanen skal synliggjøre økonomiske konsekvenser av tiltak som skal settes i verk, og gi uttrykk for kommunestyrets prioriteringer. Planen bør også angi mål for kommunens økonomiske utvikling de nærmeste åra.

2. OM VIRKSOMHETEN

2.1 Dagens situasjon/utviklingstendenser

Kommunen har de siste åra hatt balanse i regnskapet. Dvs. en drar ikke med seg et akkumulert underskudd som må inndeckes i kommende år. I 2008 hadde en imidlertid en kraftig tæring på tidligere oppsparte midler, mens en i 2009, 2010 og 2011 kunne foreta en avsetning.

Netto negativt driftsresultat for 2008 var på ca 5,7 mill kr., noe som utgjorde 6,9 % av driftsinntektene. I perioden 2009 til 2013 er det igangsatt en rekke innsparingstiltak, samt tiltak for å øke inntektene.

I 2009 og 2010 kunne vi notere oss et positivt netto driftsresultat på h.h.v kr. 3,478 mill, noe som utgjorde 3,8 % av brutto driftsinntekter og kr.1,706 mill, noe som utgjorde 1,9 % av brutto driftsinntekter. En vesentlig forklaring på positivt resultat i 2009 var finansiering av drift gjennom merverdiavgift fra investeringer. I 2011 hadde kommunen et lite negativt regnskapsført netto driftsresultat, men tar en korleksjon på faktiske periodiseringsfeiler, kan en også for dette år notere seg et positivt netto driftsresultat på ca kr. 766.000. Positivt resultat i 2010 og 2011 kan tilskrives mindreforbruk i enhetene. I 2012 oppnådde kommunen igjen et positivt netto driftsresultat, da på på kr. 3,19 mill, noe som utgjorde 2,9 % av brutto driftsinntekter.

Overskuddene i aktuelle år kan også tilskrives ekstraordinære skjønnsmidler/ettårstiltak. Uten dette ville resultatene vært betydelige lavere, mellom kr. 2 – 3 mill. Kommunens utfordring framover vil ut fra dette være og fortsatt tilpasse drift i henhold til økonomiske realiteter.

Kommunen er nå inne i en økonomisk omstillingsperiode, der Fylkesmannen i Nord-Trøndelag/staten bidrar med forhøyet skjønnsmiddeltildeling i en overgangsfase mot at kommunen senker kommunens totale nettokostnad til drift i samme periode. I denne sammenheng er det inngått en gjensidig forpliktende plan.

Regnskapstall 2006 - 2012. Beløp i hele 1000 kr.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Rammetilskudd	40 289	40 330	41 363	47 170	47 025	52 580	58 502
Skatteinntekter	16 152	15 777	16 019	16 462	17 863	17 974	21 639
Regnskapsmessig undersk./oversk.	1 422	383	0	2 638	977	2 050	0
Langsiktig lånegjeld pr 31.12	53 534	69 055	78 390	77 043	71 964	68 962	71 937

Finansielle nøkkeltall, 2012 (2011-tall i parentes) (Reviderte kostratall pr. 17.10.2013)

	Flatanger	Kommunegruppe 05	Kommuner i N.T.
Brutto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	4,1 (1,5)	1,4(2,0)	2,9 (3,2)
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	2,9 (-0,2)	2,3 (2,2)	1,3 (1,7)
Langsiktig gjeld i % av brutto driftsinntekter	205,3 (223,0)	193,0 (195,7)	205,2 (204,8)
Arbeidskapital i % av brutto driftsinntekter	11,9 (11,1)	15,7 (24,0)	11,1 (14,2)
Frie inntekter i kr. pr innbygger	67.123 (61.084)	62.033 (58.203)	48.504 (45.373)
Netto lånegjeld i kr. pr innbygger	54.611 (56.141)	57.065 (53.890)	56.639 (54.667)

I de siste driftsår har kommunen greid å bygge opp disposisjonsfondet, til å utgjøre ca kr. 4,7 mill pr. d.d

Det er ikke noe mål i seg selv at kommunen skal opparbeide fond,- inntektene skal brukes til produksjon av tjenester til innbyggerne. Det er likevel viktig å ha en liten reserve for å møte uforutsette behov eller svingninger i inntekter/ utgifter. Det er også gunstig å ha en opparbeidet reserve som kan legges inn i utbyggingsprosjekter, slik at en ikke må lånefinansiere alle tiltak.

Gapet mellom lovens minimum og økonomisk ramme er ikke stort, men kan gi plass for politiske prioriteringer. Det er viktig med en bevisst avklaring av lovens minimum, slik at lokalpolitikeren gis mulighet for å utnytte et politisk handlingsrom.

Virkingen av endring i folketall, alderssammensetning i befolkningen, og endringer i inntektssystemet til kommunene, medfører at kommunen pr. i dag ikke har et aktivitetsnivå som står i stil til inntektene. Endringer i vektlegging av ulike kriterieverdier som danner grunnlag for utmåling av rammetilskudd for kommunene, har gjort at Flatanger kommune nå kommer enda dårligere ut over inntektssystemet som gjelder f.o.m. 2011 enn de kriterier som ble lagt til grunn i det gamle inntektssystem. Dette skyldes i all hovedsak at andelen av unge innbyggere i kommunen er sterkt fallende.

De siste 6 år har vi hatt følgende endring i befolkningssammensetningen:

Aldersgruppe	1.1.2007	1.1.13	% endring
0 – 5 år	64	56	Nedgang på 12,5%
6 – 15 år	182	143	Nedgang på 21,4%
16 – 66 år	717	737	Økning på 2,8%
67 +	205	222	Økning på 8,3%
Totalt:	1168	1158	Nedgang på 0,9%

(Folketall pr. 1.10.2013; 1127 innbyggere)

Altså; Rask endring i befolkningsutvikling/-sammensetning, med tilhørende inntektssvikt, gir oss store utfordringer m.h.t. å endre virksomheten/tjenester/tjenestenivå i raskt nok tempo i forhold til kravet om budsjettbalanse.

2.2. Vesentlig momenter som påvirker vår økonomiske utvikling:

Befolkningsutvikling og alderssammensetning:

Innbyggertall, inkludert kjønns og alderssammensetning, påvirker i stor grad kommunens tilgang til frie inntekter gjennom rammeoverføringer. Samtidig gir dette oss til stadighet en utfordring m.h.t. å kunne tilpasse tjenestenivået i forhold til ”etterspørselen”. Som et eksempel kan en her nevne; Hvordan tilpasse tjenestenivået i oppvekstsektoren ved en nedgang i barnetallet, samt tilpasse tjenestenivået i omsorgssektoren ved en økning av antall personer med omsorgsbehov?

Utvikling folketall og antall fødte, pr. 31.12. hvert år:

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
<i>Folketall</i>	1244	1221	1205	1174	1168	1138	1134	1104	1109	1141	1158
<i>Ant. fødte</i>	12	7	12	13	4	8	5	5	5	10	10
<i>Fødselsoverskudd</i>	-4	-9	1	-2	-6	-8	-8	-14	-3	-5	-7
<i>Nettoinnflytting</i>	-6	-14	-17	-29	0	-22	4	-16	8	37	24

Befolkningsframskrivning:

År, folketall pr. 01.01. 2013 og prognoser SSB for 2020, 2030 og 2040

	2013	2020	2030	2040
<i>Prognose, ”minst optimistisk”</i>	1158	1115	1086	1010
<i>Prognose, ”mest optimistisk”</i>	1158	1171	1239	1306

Alderssammensetning, fremskrevet pr. 01.01., SSB, ”middels prognose”

År	I alt	0-5 år	6-15 år	16-19 år	20-66 år	67 år+
2013	1142	51	139	74	653	225
2015	1141	57	129	61	666	228
2020	1149	72	111	60	663	243
2030	1160	78	134	46	609	293

Prognosen viser her en sterk nedgang i antall barn i skolepliktig alder, samt tilsvarende økning i antall eldre. Dette kombinert med en generell befolkningsnedgang, fører til at antall personer i yrkesaktiv alder har en vesentlig nedgang. Dette kan i neste omgang skape vesentlige rekrutteringsvansker til jobber både i privat næringsliv og offentlig tjenesteyting.

Antall ansatte:

En stor andel (ca 2/3) av kommunens driftsutgifter er knyttet til lønn. Tabell viser årsverksutvikling i kommunen de siste år:

Antall avtalte årsverk i kommunen ekskl. lange fravær og antall sysselsatte (SSB)

	Årsverk	Sysselsatte
2007	116,6	177
2008	113,5	168
2009	111,5	164
2010	106,0	160
2011	107,6	162
2012	108,4	163

Utviklingen viser at vedtatte føringer lagt inn i budsjett-/årsplan- vedtak blir satt ut i livet. Siden 2007 er det gradvis gjennomført effektiviseringstiltak som har redusert antall årsverk med 8,2 - dvs. til en kostnadsreduksjon på vel kr. 4 mill.

Prioritering av ressursbruk

Prosentfordeling av nettoutgifter til de ulike kommunale driftsenheter de siste 5 år , ekskl avskrivingskostnader

	2008	2009	2010	2011	2012
HA 0, Sentrale styringsorganer	2,5%	2,3%	2%	2,1%	1,7%
HA 1, Fellesutgifter, stab, støtte	10,7%	10,6%	9,8%	9,7%	9,0%
HA 2, Oppvekst, kultur	27,6%	27,6%	27,4%	29,1%	28,3%
HA 3, Helsev., sosiale tj., pleie/omsorg	43,6%	45,6%	46,7%	46,5%	46,8%
HA 4, Næring, miljø, teknisk	14,0%	12,2%	12,5%	11,1%	12,8%
HA 5, Kirkelige formål	1,6%	1,7%	1,6%	1,5%	1,4%
	100%	100%	100%	100%	100%

Kommentar:

Tabellen viser at en i den siste periode har prioritert ressursinnsats innenfor pleie- og omsorgssektoren i forhold til øvrige områder. Dette for å møte utfordringer knyttet til endringer i befolkningen og brukerbehov.

Skjønnsmidler tildelt fra Fylkesmannen

Som tidligere nevnt, kan de siste års tildelte skjønnsmidler fra Fylkesmannen, både når det gjelder ettårskompensasjon og ekstraordinære midler, forklare at kommunen de siste tre år har hatt et mindreforbruk. Dette er kompensasjonsordninger som vil falle bort, og kommunen må således rigge sin økonomiske drift i tråd med ordinære inntekter over inntektssystemet og kommunale avgifter/gebyrer.

Utvalgte nøkkeltall 2012, kilde: KOSTRA (Reviderte tall pr. 17.10.2013)

	<i>Flatanger</i>	<i>Gj.snitt Kommunegr. 05</i>	<i>Gj.snitt Nord- Trøndelag</i>
<i>Netto driftsutgifter pr innbygger 1-5 år i kroner, barnehager</i>	<i>113 087</i>	<i>..</i>	<i>118 770</i>
<i>Netto driftsutgifter til grunnskoleopplæring (202, 214, 215,222, 223), pr innbygger 6-15 år</i>	<i>123 483</i>	<i>128 495</i>	<i>103 344</i>
<i>Netto driftsutgifter pr innbygger i kroner, kommunehelsetj.</i>	<i>3 459</i>	<i>3 512</i>	<i>2 244</i>
<i>Netto driftsutgifter pr innbygger i kroner, pleie – og omsorgstjenesten</i>	<i>26 497</i>	<i>22 960</i>	<i>15 177</i>
<i>Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr innbygger 20-66 år, kroner</i>	<i>1 886</i>	<i>1 843</i>	<i>2 295</i>
<i>Netto driftsutgifter pr innbygger 0-17 år, barneverntj., kroner</i>	<i>1 635</i>	<i>6 679</i>	<i>7 010</i>
<i>Netto driftsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr innb.</i>	<i>9 753</i>	<i>8 554</i>	<i>4 427</i>
<i>Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner pr barn i kommunal barnehage</i>	<i>160 105</i>	<i>160 060</i>	<i>158 981</i>
<i>Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning,prosent</i>	<i>18,3</i>	<i>10,6</i>	<i>10,8</i>
<i>Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss (202, 222, 223) pr elev, kroner</i>	<i>157 669</i>	<i>128 034</i>	<i>105 449</i>
<i>Korrigerte brutto driftsutgifter pr mottaker av hjemmetjenester, kroner</i>	<i>204 316</i>	<i>183 543</i>	<i>203 578</i>
<i>Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon pr kommunal plass, kroner</i>	<i>929 682</i>	<i>934 882</i>	<i>898 665</i>
<i>Brutto driftsutgifter i kr pr km kommunal vei og gate</i>	<i>36 405</i>	<i>69 309</i>	<i>84 829</i>

Nye reformer/oppgaver til kommunene:

Det knyttes stor usikkerhet med hensyn til ressursbruk og kostnadsdekning i forbindelse med overføring av nye lovpålagte oppgaver til kommunene. Enkelte reformer, slik som samhandlingsreformen, vil dessuten betinge et utstrakt kommunesamarbeid for å kunne løse alle mål. 2012 er første år etter at den nye helsereformen (samhandlingsreformen) trådte i kraft. I årene 2012 og 2013 ser vi at kommunen har høyere kostnader til delfinansiering av behandling av pasienter i helseforetaket enn hva vi ble tildelt i inntektsramme. Innen 2015 er det krav om at kommunene skal inneha et eget dagtilbud for demente og innen 2016 inneha et tilbud for øyeblikkelig helsehjelp etter nærmere fastsatte kriterier.

Kapitalkostnader, knyttet til rentenivå, avdragstid, lånegjeld:

Utvikling av kommunes langsiktige lånegjeld (1000 kroner)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Langsiktig lånegjeld pr. 31.12.	53.535	69.055	78.390	77.043	71.964	68.962	71.937

Her ser vi at gjeldsbelastningen er blitt redusert etter 2008, og i forhold til sammenlignbare kommuner kan en si at vår gjeldbelastning er moderat. En endring i rentenivået på 1% innehar en økonomisk konsekvens totalt på netto ca. kr. 650.000.

Statens bevilgning av frie inntekter til kommunene:

Endringer fra og med 2011 i inntektssystemet for kommunene har bl.a. medført endring i vektlegging av de ulike kriterieverdier som danner grunnlag for utmåling av utgiftsutjevningen i rammetilskuddet. For Flatanger gir dette negative utslag. I forbindelse med utmåling av utgiftsutjevningen blir det ut fra ulike kriterier beregnet kostnadsindeks. En kostnadsindeks på verdi 1 betyr at utmålingen blir i tråd med landsgjennomsnittet. Blant annet på grunn av at barnehagetilskuddet f.o.m. 2011 ble lagt inn i rammeoverføringen, samt at vi får lavere kostnadsindeks for skole, gjør at kostnadsindeksen totalt går ned. Dette gir igjen en realnedgang på rammeoverføring fra staten til kommunen. Lav andel av unge Flatangeringer, aldersgruppen 0 – 15 år, er hovedforklaringen. Utgiftsutjevningen i inntektssystemet dreier i retning mot kommuner med høy tilvekst i disse yngste grupper.

Dette fører til at vi opplever en realnedgang i kommunens frie inntekter på tross av et stabilt folketal i forhold til hva som ble lagt til grunn for kommuneoppgjøret for 2011.

I forbindelse med innføring av nye kriterier i inntektssystemet fra og med 2011, har staten delvis kompensert for raske endringer i utmålingen av kommunens frie inntekter gjennom inntektsgaranti – INGAR. For 2013 utgjorde denne kr. 388.000. I prognose for 2014 er denne trappet opp til kr. 1 847.000. Etter benyttede KS-prognoser skal denne gradvis trappes ned til kr. 0,-.

Inne i de frie inntektene ligger også disponering av statlige skjønnsmidler. En del av disse midler er for vår kommune også av ekstraordinær art – ettårige ”omstillingsmidler” knyttet til inngått forpliktende omstillingsplan inngått med Fylkesmannen i Nord-Trøndelag. For 2013 utgjør dette kr. 2,325 mill kroner. Prognose for 2014 er ca kr. 1,55 mill. Dette er et skjønnsstilskudd som Fylkesmannen har som intensjon å fase helt ut fram til 2016.

For 2014 vil kommunen få et trekk i statlig rammetilskudd på ca kr. 2.600.000 som følge av at vi har en privat grunnskole i kommunen.

Oppsummering:

Forutsatt at kommunens folketall og alderssammensetningen fra nå av utvikler seg i takt med gjennomsnittlig utvikling i landet, kan vi forvente en ytterligere nedgang i kommunens frie inntekter på ca kr. 5 mill. kroner over en 3- års periode.

Aktiv innsats for å bedre befolkningsutviklingen i kommunen, jfr. overordnet mål i kommunens samfunnsplan, er ut fra dette sentralt i forhold til inntektssystemet.

Nærværsutvikling:

Nærværsutvikling i hele kommunen samlet

2007	2008	2009	2010	2011	2012
88,8 %	89,1 %	89 %	90,6 %	91 %	91 %

Som tabellen viser, har vi hatt en forbedring i jobbnærværsutviklingen fram til 2011/2012 i forhold til de siste år forut Klarer en å øke jobbnærværet til 93,5% i snitt, som er målsatt i vår IA-plan, viser beregninger at kommunen årlig kan spare ca. kr. 0,5 mill.

Ressurskrevende brukergrupper:

Flatanger kommune innehar et sammensatt bilde av ressurskrevende brukergrupper på lik linje med andre kommuner. I en folkefattig kommune, som Flatanger, innehar en imidlertid stor utfordring med hensyn til å utnytte ”stordriftsfordeler” i utvikling av tjenestetilbudet innenfor dette område. Dette på grunn av at brukergruppen er sammensatt, men få brukere med samme tjenestebehov.

2.3 Totalt omstillingsbehov

Ut fra dagens kjente forutsetninger har Fylkesmannen og kommunen i fellesskap beregnet og planlagt et totalt omstillingsbehov i kommende år. Dette ut fra eksisterende driftsnivå.

Nedenforstående tabell viser også planlagt nivå på ekstraordinære skjønnsmiddeltildelinger for årene 2014 – 2015.

Kronebeløp i 1000 kr. (2013 kroneverdi)

Prognoseelementer	2014	2015	2016	2017
Skatt	19 795	19 795	19 795	19 795
Rammetilskudd inkl innt.utj	53 547	53 457	53 457	53 457
Frie inntekter korrigeret	73 342	73 252	73 252	73 252
Andre statlige i hht kommunens prognose	605	605	605	605
Eiendomsskatt på 2012-nivå	2 414	2 414	2 414	2 414
Korrigeret inntektsprognose uten skjønnsmidler	76 361	76 271	76 271	76 271
Netto utgiftsnivå 2011 uten bruk fond + deflator	77 583	77 583	77 583	77 583
Samhandlingsreformen	1 564	1 564	1 564	1 564
Ekstraordinært tiltak tj. funksjonshemmet	2 580	2 580	2 580	2 580

	2014	2015	2016	2017
Innfasing høyere rentenivå	300	450	600	600
Korrigert utgiftsprognose	82 027	82 177	82 327	82 327
Prognose årsresultat etter KS-modell (uten skjønn)	-5 666	-5 906	-6 056	-6 056
Virkning lavere folketall på inntekter	-1 187	-1 781	-2 375	-2 375
Lavere utgifter pga lavere folketall	594	1 187	1 781	2 375
Behov for driftsmargin på minst 2%	-1 527	-1 525	-1 525	-1 525
Omstillingsbehov uten skjønnsmidler	-7 787	-8 025	-8 175	-7 581
Ekstraordinært skj. knyttet til ressurskrevende br.	0	0	0	0
Eventuelt ettårig skjønn	0	0	0	0
Videreført flerårig skjønn i perioden	830	830	830	0
Omstillingsskjønn uten skjerming	1 550	775	0	0
Skjønn til skjerming mot ytterligere inntektssvikt	0	0	0	0
Kommunal omstilling inkl 2012-2013	5 407	6 420	7 345	7 581
Total omstilling finansiert	7 787	8 025	8 175	7 581
Kommunalt omstillingsbehov	5 407	6 420	7 345	7 581
Tilgjengelige fond fra avsatt driftsmargin	-767	-764	-763	-763
Bruk av egne fondsmidler	-1 700	-1 200	-600	
=Netto omstillingsbehov	2 940	4 456	5 982	6 819
Årlig omstilling for Flatanger kommune	1 500	1 500	1 500	800
Omstillingstakt i % av driftsinntekt	2,0 %	2,0 %	2,0 %	1,0 %
Skjønnsmidler Fylkesmannen				
Eventuelt ettårig skjønn	0	0	0	0
Videreført flerårig skjønn i perioden	830	830	830	0
Omstillingsskjønn ekskl skjerming	1 550	775	0	0
Skjønn til skjerming mot ytterligere inntektssvikt	0	0	0	0
Totalt skjønn	2 380	1 605	830	0
Avrundet skjønn	2 400	1 600	800	0

Kommentar: Øker en for eksempel kostnader til lånegjeld i forhold til dagens nivå, som følge av store investeringer, øker samtidig behovet for øvrig kommunal omstilling. Foreliggende økonomiplan viser at totalt omstillingsbehov for perioden 2014 – 2017 er på i alt ca kr. 5,7 mill og ikke kr. 5,3 mill som denne tabell viser. Renter og avdrag for låneopptak dekkes av de vanlige driftsinntekter.

3. Framtidige utfordringer

I kommunens årsmelding angir hver virksomhet framtidige utfordringer med utgangspunkt i lokale utviklingstrekk, lokale vedtatte mål og planer, lover og forskrifter og sentrale føringer ellers. Utfordringene legger derfor føringer på kommunal drift, og endringsbehov.

Framtidige utfordringer for hovedansvarsområdene slik de fremkommer i årsmelding for 2012:

3.1 Fellesutgifter, stab, støtte:

- Sikre og gjennomføre god økonomistyring og driftstilpasning i forhold til stadig trangere økonomiske rammer/budsjett, Følge opp forpliktende plan med Fylkesmannen.
- Sikre rett og optimal organisering av tjenestetilbud i henhold til ressurstilgang og lovkrav/ kommunale vedtak.
- Sette mål/tiltak ut i livet i h.h.t. kommuneplanens samfunnsdel
- IA-arbeid, oppnå økt jobbnærvær
- Bedre intern- og eksterninformasjon
- Gi rom for ledelsesutvikling og økt kompetanse
- Lukke avvik etter arkivtilsyn og arbeidstilsyn
- Implementere IK-system på overordnet nivå
- HMS-plan, oppfølging
- Lønnspolitisk plan
- Generell kommunal rekruttering
- Legge strategi på framtidig organisering av interkommunalt samarbeid, samt ta stilling til evt. inntreden i Midtre Namdal samkommune
- Planarbeid; Revidering av arealplan og beredskapsplan. Fullføre arbeidet med lønnspolitisk plan.
- Prosjektarbeid; Boligetablering i distriktene. Økt tilgang til utleieleiligheter i kommunen.

IK/HMS-status

Gjennom året har ansatte i sentraladministrasjonen hatt et høyt jobbnærvær, kvartalsregistreringer var fra 94,8 til 99,2%. Tilbakemeldinger på et godt arbeidsmiljø. I 2012 ble det etablert HMS-plan for virksomheten med bakgrunn i vurdering av risikoforhold. Forhold knyttet til ergonomiske utfordringer/fysiske påvirkede belastningslidelser knyttet til mye stillesittende arbeid innehar høyeste risikograd. Som følge av dette ble det i 2012 gjennomført ergonomisk kartlegging av alle arbeidsstasjoner i sentraladministrasjonen i regi av bedriftshelsetjenesten, samt gjennomført en del tilpasninger som følge av dette.

Ingen avviksmeldinger i sentraladministrasjonen i 2012.

Tilsyn som avdekker risikoforhold:

- Tilsyn fra statsarkivet – arkivtilsyn (2010)
- Tilsyn fra Arbeidstilsynet 2011, Avvik lukket 2012.

3.2 Oppvekst og kultur

- Synkende barnetall, økte forventninger til tjenestekvalitet/tilpassa tjenester og reduserte økonomiske rammer både innenfor barnehage, skole, SFO og musikk- og kulturskole.
- Tilfredsstillende kompetansekravene til undervisningspersonell etter hver som det blir færre ansatte og økte kompetansekrav. Behov for økte midler til videreutdanning.
- Etablering og gjennomføring av 2.valgfag og arbeidslivsfaget i ungdomsskolen
- Gjennomføre restaureringen av Vangan barnehage slik at vi får en barnehage tilpassa ny barnehagepedagogikk, og som samtidig tilfredsstillende kravene m.h.t. miljøretta helsevern.

- Fullføre oppgraderingen av bok – og mediesamlingen for bedre kunne tilfredsstillere kravene til både skolebibliotek og folkebibliotek.
- Avklare museets framtid.
- Opprettholde og videreutvikle dagens tilbud innen kulturområdet.

IK/ HMS-status

Det vises til etatens HMS-plan angående kartlegging og plan for gjennomføring av tiltak for forhold som gjelder ansatte. Planen vil bli revidert første kvartal 2013.

Ansattes arbeidssituasjon:

Felles for alle deler av sektoren er at innsparing og redusert bemanning medfører økte belastninger, både psykososialt og fysisk.

2012	1.kv.		2. kv.		3.kv.		4. kv.	
	Totalt	<16 d	Totalt	<16 d	Totalt	<16 d	Totalt	<16 d
Oppvekst og kultur	89,1%	98,7%	97,3%	99,3%	97,7%	99,8%	95,9%	97,7%

2011	1.kv.		2. kv.		3.kv.		4. kv.	
	Totalt	<16 d	Totalt	<16 d	Totalt	<16 d	Totalt	<16 d
Oppvekst og kultur	92	98,4	95,4	99,5	96,1	99,3	94,7	99,4

2010	1.kv.		2. kv.		3.kv.		4. kv.	
	Totalt	<16 d	Totalt	<16 d	Totalt	<16 d	Totalt	<16 d
Oppvekst og kultur	87,2	98,0	91,3	99,3	95,5	99,1	91,1	99,3

Sykefraværet i etaten har over tid vært lavt, og gikk ned fra 2010 til 2011. Fra 2011 til 2012 har det også gått ned, bortsett fra i 1.kvartal. Det er likevel viktig at utviklingen følges nøye gjennom medarbeidersamtaler og god oppfølging av sykmeldte.

Fysiske tiltak som venter på gjennomføring:

Fra skolemiljøutvalgets ved Lauvsnes skole og skolens ledelse er det pekt på:

- Ikke fullført inngjerding rundt skolen.
- Manglende trafikksikkerhetstiltak mellom skolebygg og parkeringsplass.

Fra Utvorda oppvekstsenter er:

- Ikke fullført inngjerding
- Gammelt skolebygg fremdeles ikke revet

For Vangan barnehage:

- Helsekonsulenten i MNS har gjennomført en fullstendig revisjon . Avvik og ikke tilfredsstillende fysiske forhold vil bli tatt med under utbygging og restaurering av barnehagen.

3.3 Helse-, sosial- og omsorg.

- Økonomistyring innenfor de ulike tjenesteområder. Nivå på tjenester må ses i forhold til endringer i lovverk og de økonomiske rammer som er stilt til rådighet – rammene må være realistiske. Endring i brukerbehov medfører krav om økte resurser, men det er ikke sikkert at det er det som er det riktige svaret. En bør også gå inn å se på å vurdere hvordan tjenestene er organisert. Spesielt utfordrende blir dette bilde med tanke på den forpliktende planen som kommune har inngått med fylkesmannen ut fra kommunens totale økonomiske utfordringer. Her vil organisasjonens omstillingsevne bli satt på en kraftig prøve.
- Samhandlingsreformen; videreføring av samhandlingsreformen og driftsmessige og økonomiske konsekvenser av denne for Flatanger kommune. I 2013 avsluttes prosjektet Helhetlige Helsetjenester i MNS og vi går da over fra en prosjektfase til en driftsfase.
- Organisasjonsutvikling; Gjennomføring av prosess med ekstern rådgiverbistand i regi av Ressurssenter for omstilling i kommunene.
- Gjennomføring av intern kompetanseheving.
- Økte behov fra brukerne med bevissthet rundt sine rettigheter.
- Omsorgsplan 2015; Dekker hele livsløpet og er en satsing for alle brukere av omsorgstjenesten uavhengig av alder, diagnose eller funksjonshemming (omfatter 4 hovedsatsingsområder som årsverk, omsorgsplasser, demensplan 2015 og kompetanseløftet 2015).
- Beholde og rekruttering av tilstrekkelig og kvalifisert arbeidskraft.

IK/HMS-status

- I forbindelse med gjennomføring av 40 timers kurs for ledere og verneombud ble det gjennomført en risikovurdering og utarbeidet en HMS – plan for området.
- Overordnet styringsdokumenter i forhold til IK/HMS på plass, kontinuerlig jobbing med implementering og vedlikehold.
- Det er meldt inn avvik både i forhold til kommune avvikssystem og i forhold til tjenesteavtaler opp mot HF – Sykehuset Namsos.

3.4. Næring, Miljø og Teknisk

Det må utarbeides nye strategier for hovedansvarsområde med klare mål, serviceerklæringer, planer for vedlikehold og ENØK. Dette for å tilpasse bemanningen til de gitte oppgaver, få en bedre målstyring og tid til ledelse og utviklingsoppgaver.

Avsette nok stillingsressurs til føring av lovpålagt matrikkelføring og adressering av bygg og plan for å ta etterslepet på oppmålingssaker.

Driftskostnadene har økt på alle områder og særlig gjelder det innkjøp av håndverks- og maskin-innleie og energi. Dette gjelder særlig på de største byggene og vi har fått en dreining av midlene fra de tradisjonelle driftsområdene på teknisk til bygg.

Vi har stort etterslep på nødvendige vedlikeholds- og rehabiliteringsoppgaver på bygg og særlig kommunale veger. Det må avsettes mer midler for å rette opp dette og de bør vurderes å lånefinansieres rehabilitering til veg for eksempel forsterkning og asfaltering.

Vi må få en avklaring på framtidig organisering av brann- og redningsvesenet, og om vi skal tilknyttes fellesordning.

Det må utarbeides plan som synliggjør hvordan vi skal komme i mål med utdanningsreformen til deltidskorpset (ca. kr. 45' pr. deltaker – 12 stk.)

IK/HMS-status

Vi bør gjennomgå rutiner og dokumentere rutiner i forbindelse med arbeid i avløpskummer. Innføre sikkerhetsmapper for ansatte på Lauvsnes skole og Vangan barnehage.

Etaten har ikke hatt tilsyn i virksomhetsområde i 2012.

Det har ikke vært noen vesentlige avvik innenfor virksomheten.

Nærværprosenten for hele etaten var for 2012 på ca. 87% (95% i 2011), som er noe lavt i forhold til målsettingen. Dette skyldes tre langtidssykmeldte i etaten.

4. Mål

4.1 VISJON OG MÅL FOR KOMMUNENS VIRKSOMHET

(I h.h.t. gjeldende kommuneplan)

Visjon:

”Flatanger – Aktivt og åpent”

Overordna mål:

I løpet av planperioden skal folketallet stabiliseres og økes ved å:

- Utnytte lokale fortrinn for næringsutvikling
- Fremstå som en helhetlig reiselivskommune
- Fokuserer på alle tiltak som fremmer bolyst

Plantema:

Mål for omdømme, kultur, folkehelse og bolyst

Hovedmål:

Utvikle et attraktivt lokalsamfunn slik at en oppnår stabilt folketall, og en normal alders- og kjønnsfordeling i befolkningen.

Delmål:

- Flatanger skal være et åpent og inkluderende samfunn preget av toleranse og raushet
- Videreutvikle lokalsamfunnet slik at alle opplever trygghet og trivsel
- I Flatanger skal vi arbeide for økt likestilling i alle samfunnsfunksjoner slik at all kompetanse blir tatt i bruk til det beste for lokalsamfunnet, og som bidrag til å innfri kvinners forventninger ved valg av bosted.
- Sikre tilgang på attraktive boliger for ungdom og tilflyttere
- Økt fokus på tilrettelegging for aktivt friluftsliv og varierte kultur- og idrettsaktiviteter for å fremme psykisk og fysisk helse.

- Flatanger skal være et samfunn hvor den enkelte oppmuntres til aktivt å utvikle sine evner og interesser, og engasjerer seg til det beste for lokalsamfunnet.
- Økt fokus på positiv markedsføring.

Mål for næringsutvikling og sysselsetting

Hovedmål:

Videreutvikle et aktivt og variert næringsliv som den viktigste forutsetningen for å nå kommunens hovedmålsetning

Delmål:

- Økt fokus på å dyrke fram en gründerkultur gjennom tidlig innsats
- Opprettholde samla produksjon og sysselsetting i landbruket på dagens nivå
- Videreutvikle oppdrettsnæringa til fortsatt å være i forkant m.h.t. kvalitet og lønnsomhet
- Støtte utvikling og nyskaping i reiselivet
- Styrke formidling av kultur og lokalhistorie som del av reiselivstilbudet

Mål for internasjonalisering

Innflyttere fra utlandet skal oppleve Flatanger som et åpent og inkluderende samfunn hvor de får brukt sine ressurser og får lyst til å bli.

Mål for arealstrategier

- Gjennomføre regelmessig revidering av arealplanen. I en tidlig fase i arealplanprosessen legges det opp til en breiest mulig debatt om kommunens overordna arealpolitikk.
- Sikre aktivt bruk av kulturlandskapet som ressurs for rekreasjon, reiseliv og landbruk
- Dyrka og dyrkbar jord skal i utgangspunktet ikke brukes til annet enn jordbruksformål.
- Ved behandling av utbyggingssaker som omfatter nedbygging eller omdisponering av dyrka mark, skal alltid alternativer utredes og vurderes
- Kommunen skal bidra til å ivareta reindriftsnæringas behov for egna reinbeitearealer
- Kommunen har følgende rekkefølge på prioritering når det gjelder utbygginger som berører dyrka jord, dyrkbar jord eller kulturlandskap:

- 1) Offentlige utbyggingsformål – mindre streng holdning
- 2) Næringsvirksomhet utenom landbruk
- 3) Boligbygging
- 4) Fritidsbebyggelse – svært streng holdning

Mål for kommunens utvikling innen natur og miljø.

- Naturen i Flatanger skal ivaretas slik at den også i framtida kan være vårt viktigste fortinn for tilflytting, reiseliv, og næringsetablering
- Ivareta naturmiljøet i nærområdene som den viktigste ressursen i det forebyggende helsearbeidet

Mål for kommunen som samarbeidspartner

Utvikle et forpliktende samarbeid med nabokommuner og kompetansemiljøer for å sikre framtidig tjenestekvalitet, rekruttering og utvikling av attraktive arbeidsplasser.

Kommunen som organisasjon

Hovedmål

-Visjonen aktiv og åpen gir retning for all aktivitet internt i kommuneorganisasjonen.

Delmål

- **Være en åpen organisasjon som bygger på:**
 - demokrati og gjennomsiktighet
 - offentlighet, ytringsfrihet og varslingskultur
 - kunne navigere ved hjelp av dialog med brukere, innbyggere og samarbeidspartnere
 - å søke drivkrefter for å utvikle organisasjonen
- **Søke å inneha kompetente medarbeidere som er:**
 - selvstendige kunnskapsmedarbeidere
 - myndiggjort i lys av fag, erfaringer, holdninger, verdier, delegasjon og tillit
 - selve forutsetningen for å skape tillit
 - forvalter sine ressurser til organisasjonens beste
 - initierer utvikling
- **Inneha et helhetlig og utfordrende lederskap som bygger på:**
 - helhet - samspill mellom politisk og administrativt lederskap
 - helhet - administrativt lederskapssamarbeid på tvers
 - utfordrende – delegere og myndiggjøre gjennom å utfordre, stille krav og støtte
 - utfordrende invitere medarbeidere og tillitsvalgte til medledelse

4.2 Mål som er styrende for den økonomiske utvikling

Med utgangspunkt i vår kommuneplan og statlige føringer er det i de ulike etater satt en rekke utviklingsmål. Her envises det til foreliggende strategiske planer.

Med tanke på den økonomiske utvikling, og behov for tilpasning, har vi to hovedretninger vi kan velge mellom:

- Opprettholde og videreutvikle et kommunalt tjenestetilbud, som gjør kommunen attraktiv som bosted og næringsetablering. Her vil en forventet befolkningsvekst føre til at kommunens frie inntekter vil øke..
- For å bringe den kommunale økonomi i balanse redusere det kommunale tjenestenivå i takt med reduserte inntekter.

Den ene utviklingsretningen kan sies å være offensiv, den andre passiv. En foreslår her en strategi som har i seg ”noe” i begge tilpasninger. For å kunne opprettholde et levende lokalsamfunn på minimum dagens nivå er vi nødt til å satse på tiltak som bidrar til positiv befolkningsutvikling. For å klare dette er vi nødt til å skaffe oss økonomisk handlefrihet. Samtidig er vi nødt til å dimensjonere våre tjenester med hensyn til kvalitet (nivå), og hvor i kommunen tjenestene skal gis.

Uansett, slik som tidligere beskrevet, er kostnadssiden i kommunen i stor grad relatert til lønn/antall ansatte. Derfor må mål og tiltak i stor grad rettes mot dette.

Hovedmål:

Innen utløpet av planperioden oppnå et årlig positivt netto driftsresultat med en drift som oppfyller krav satt lov, forskrift og sentrale føringer.

I henhold til denne plan vil kommunen gjennom omfordelinger/innsparingstiltak og inntektsøkninger, samt bistand i en overgangsperiode med statlige skjønnsmidler, bringe økonomien til et "bærekraftig" nivå.

Delmål:

1. Kommunen skal være svært kritisk m.h.t å ta nye investeringer i planperioden. Investeringer som er nødvendig for å imøtekomme lovkrav på kommunale tjenester har høyeste prioritet. Investeringer som i etterkant av gjennomføring medfører inntektsøkning, eller utgiftsbetjening, og således forventes å være lønnsomme, kan likevel gjennomføres selv om dette medfører økt langsiktig lånegjeld.
2. I løpet av planperioden skal ressursinnsatsen målt i antall kommunale årsverk reduseres med minimum 4 innenfor dagens tjenesteområder. (Stillinger knyttet til spesielle prosjekt eller stillinger finansiert med øremerkede midler inngår ikke i beregningsgrunnlaget.) Dette skal søkes gjennomført uten at det gjennomføres overtallighetsoppsigelser i organisasjonen.
3. Før en foretar faste nyansettelser i ledige stillingshjemler skal saken vurderes samlet av rådmannens ledergruppe. Følgende skal vurderes med utgangspunkt i stillingsanalyse og kravspesifikasjon:
 - Kan en gjennom interne/tverrsektoriell tilpasning legge hele eller deler av oppgavene over i andre stillingshjemler? (Hvis ja: Forutsetter drøftelser med ansatte/tillitsvalgte.)
 - Har vi ansatte som har fortrinnsrett ut fra AML § 14.2, eller behov for tilrettelegging ut fra helsemessige årsaker AML § 4-6?
 - Er det mulighet for sammenslåing av deltidsstillinger, kontra vesentlige ulemper for arbeidsgiver?
 - Har vi ansatte som har meldt ønske om utvidet stilling, jfr. HTA kap 1 §2, pkt. 2.3.1, 2.ledd?

I ledighet i stillingshjemler som i vesentlig grad arbeider med ikke lovpålagte oppgaver, skal saken vurderes politisk før en foretar nyansettelse.
4. Nedgang i tjenestebehov skal fortrinnsvis medføre tilsvarende relative nedgang i nettokostnad for den samme tjeneste, hvis ikke spesielle forhold skulle tilsi noe annet. Tilsvarende skal økt tjenestebehov prioriteres med økte ressurser.
5. Kostratall skal benyttes aktivt som et grunnlag for vurdering av ressursinnsats, og evt behov for omorganisering. Ekstern rådgivingsbistand skal benyttes for mer inngående analyser.
6. Jobbnærværet skal i løpet av planperioden økes til minimum 93,5% i organisasjonen som helhet.
7. Øke kommunens inntekter gjennom bl.a. å øke eiendomsskattesatsen.
8. Kommunen skal innta et aktiv forhold til kommunesamarbeid for å sikre kommunalt tjenestenivå.
9. Føringer lagt i revidert kommuneplan, skal implementeres i kommunens øvrige planlegging og valg av tiltak. Dette for å fremme kommuneplanens hovedmålsetting.

5. Planlagte endringer/tiltak

5.1 Investeringsbudsjett

Mål: Kommunen skal være svært kritisk m.h.t å ta nye investeringer i planperioden. Investeringer som er nødvendig for å imøtekomme lovkrav på kommunale tjenester har høyeste prioritet. Investeringer som i etterkant av gjennomføring medfører inntektsøkning, eller utgiftsbesparelse, og således forventes å være lønnsomme, kan likevel gjennomføres selv om dette medfører økt langsiktig lånegjeld.

Forutsetninger:

Investeringsbudsjettet tar utgangspunkt kommunale føringer og vedtak. Viktige føringer vedtak som er lagt til grunn:

Rehabilitering/ombygging Pleie- og omsorgstun

Kommunalt utleieprosjekt, boliger

Øvrig rehabilitering/ombygging kommunale boliger/kommunehus

Økt tilrettelegging Storlavika industriområde.

Sentralidrettsanlegget, garderober.

All merverdiavgift knyttet til investeringene forutsettes overført fra driftsregnskapet over til investeringsregnskapet.

Økonomiplan investeringer 2015 – 2017

(Oversikt over planlagte investeringer for 2014 finnes i budsjett/årsplan for 2014)

Beløp i hele 1000 kr, inkl mva. 2014-prisnivå.

Tekst	2015	2016	2017
IKT, programvare	200	200	200
Flatanger PO-tun	16000	16000	
Fornyng bilpark/maskinforv.		500	500
Vei		1000	1000
Andre rehabilitering bygg/industriområder	2000	2000	2000
KLP-innskudd, Div.	500	500	500
Sum investeringer	18700	20200	4200
Finansiering:			
Kommunalt låneopptak	12100	13300	3500
Statlig finansiering/tilskudd	3000	3000	
Salg av anleggsmidler			
Mva-refusjon	3600	3900	700
Andre refusjoner mv			
Sum finansiering	18700	20200	4200

Tar en hensyn til budsjetterte avdragsinnbetalinger i samme tidsrom, vil den totale lånegjeld i kommunen i planperioden øke med ca. kr. 20.000.000.

5.2 Driftsbudsjett

5.2.1 Viktige forutsetninger

5.2.1.1 Skatteinntekter og rammetilskudd.

Skatt og rammetilskudd ses normalt i sammenheng, da endringer i skatteinntekter i forhold til forutsatt, til en viss grad kompenseres gjennom rammetilskuddet.

I økonomiplanen er skatt og rammetilskudd sett i sammenheng, og det er forutsatt full kompensasjon for eventuell skattesvikt. Det er videre forutsatt stabilt folketall. Det er ikke tatt høyde for realvekst i kommunens inntekter. En har benyttet foreliggende KS-prognose for å estimere inntektsnivået i planperioden.

I 2014 budsjettet mottar en inntektsgaranti i forbindelse med omlegging av inntektssystemet (INGAR) på i alt kr. 1.847.000. Dette er en garanti som gradvis får sin nedtrapping. Dette er det tatt hensyn til.

Videre forutsettes en statlig skjønnsdeling i tråd med inngått forpliktende plan med Fylkesmannen i Nord-Trøndelag. Innlagt skjønn til kommunal omstilling i perioden 2014 – 2015 trappes ned til kr. 0 i 2016 slik som forutsatt i samme plan.

5.2.1.2 Inntekt på kommunale gebyrer og avgifter samt eiendomsskatt

En forutsetter også en indeksregulering av kommunale gebyrer i tråd med pris-/kostnadsutvikling.

Økonomiplanen forutsetter at en øker skatteprosenten på eiendomsskatten gradvis opp til 5,0 promille i 2017.

5.2.1.3 Renter og avdrag på lånegjeld

Det er beregnet en gjennomsnittlig lånerente på 3,0% i planperioden. Etter omstrukturering, der bla. nedbetalingstiden på lånegjeld ble strukket, innehar nå kommunen ca. 67% av lånemassen på flytende rente, resterende på fastrenteavtaler med varierende binding.

5.2.1.4 Andre kostnader

Prioriterte tiltak angir i økonomiplanen en retning i kommunens tilpasning i henhold til angitt mål under økonomiplanens driftsbudsjett.

I økonomiplanen ligger en rekke usikkerhetsmomenter som kan medføre at en under veis må prioritere annerledes. Dette blir ytterligere konkretisert i årsplan/budsjett.

I denne sammenheng nevnes at en her forutsetter at reformer/pålegg som for eksempel samhandlingsreformen, fullfinansieres av staten gjennom rammeoverføringer/øremerkede tilskudd.

5.2.2 Tiltak med økonomisk konsekvens:

For nærmere beskrivelse av tiltak i 2014 henvises til budsjett/årsplan for 2014.

En gjør oppmerksom på at flere av tiltakene vil senke nivå/kvalitet på tjenestene. Tiltakene kan ut fra dette betinge politiske vedtak mht endringer av serviceerklæringer med mer.

Eiendomsskatt (Hovedansvarsområde 8)

Fra og med 2012 ble det innført eiendomsskatt til å gjelde for hele kommunen. (Vedtatt av kommunestyret i sak 27/11.) I 2013 ble skattetrykket satt til 2,5 promille av takst. Kombinert med flere omfattende kostnadsreduksjoner, samt til inndekning av store investeringsoppgaver, legges det opp til økning av skattesats.

Kalkulert utvikling, beløp i 1000-kroner:

	2014	2015	2016	2017
Skattesats verk og bruk	3,5 promille	4 promille	4,5 promille	5,0 promille
Eiendomsskatt	3.360	3.840	4.320	4.800

Dvs: Økning i perioden: **Kr. +1.440.000**

Økt innsats kompetanseutvikling (Oppvekst og kultur-etat)

Må ses i sammenheng med planlagt reduksjon av antall ansatte/årsverk. Skal en kunne ta ut denne økonomiske innsparing, forutsettes det at "mistet kompetanse" ved at ansatte fratrer/går av med pensjon, blir erstattet. Dette forutsetter at ansatte er villig til å ta etterutdanning. I planen er det satt av kr. 200.000 til dette formål i hvert av årene 2015 og 2016.

Eksterne og interne analyser (Oppvekst- og kultuaretat, NMT og Sentraladm.)

I 2014 er det satt av midler til ekstern rådgivingsbistand/analyse i oppvekst og kultursektoren på kr. 250.000. I planen settes av en ramme på kr. 200.000 til ekstern rådgivingsbistand/analyse av etat næring, miljø og teknisk i 2015 og kr. 170.000 innen sentraladministrasjon i 2016. Analysearbeidene er avgjørende for å kunne ha et godt grunnlag for å sette inn evt. nødvendige omstillingstiltak, og er en oppfølging av kommunestyrets forrige økonomiplanvedtak.

Reduksjon i antall årsverk (Påvirker 4 hovedansvarsområder)

Forutsetning: Skulle enkelte brukergrupper av kommunale tjenester få en vesentlig økning, f.eks økt barnetall, økt antall eldre, forventes dette at det vil påvirke kommunens frie inntekter i positiv retning.

Med utgangspunkt i satte delmål:

Nærme seg gjennomsnittlig ressursinnsats med kommunegruppe 5 (kostra) vedr ressursinnsats i spesialundervisning – mer undervisning i grupper (gjelder i alle skoler der kommunen finansierer spesialundervisning), samt nærme seg gjennomsnittlig ressursinnsats med kommunegruppe 5 (kostra) m.h.t. lærertetthet. Samtidig forventes en elevnedgang på minimum 10 elever i kommunal grunnskole. Innsparing i kommunale årsverk må kombineres med kompetanseutvikling til arbeidstakerne. Videre forventes også effektivisering gjennom årsverksnedgang i andre områder.

Videre viser RO-prosjekt at ressursbruk innen pleie og omsorg ligger i overkant av sammenlignbare data fra tilsvarende kommuner

I planperioden skal en gjennom egne prosesser oppnå følgende årsverksreduksjon innenfor dagens tjenesteområder:

Sentraladministrasjonen: 0,5 årsverk (kr. 260.000)

Oppvekst og kultuaretat: 2,0 årsverk (Kr.1.100.000)

Helse- og omsorgsetat: 1 årsverk (kr. 540.000)

Etat for næring, miljø og teknisk: 0,5 årsverk (Kr. 270.000)

Reduksjon i kjøp av eksterne tjenester; Pleie- og omsorgsetat

Fra og med 2015 planlegges en varig nedgang i kostnad kjøp av eksterne tjenesten for funksjonshemmede. Total netto kostnadsreduksjon på kr. 200.000.

Strukturendring/organisering/ redusert kjøp av skoleplasser (Oppvekstet og kulturetat)

Planlagt netto kostnadsreduksjon: Kr. 600.000 f.o.m. 2015. Tiltaket krever politisk initiering.

Måloppnåelse her betinger at en på nytt kjører politiske prosesser på:

- Grad av kjøp av skoleplasser i nabokommuner
- Hvor i kommunen tjenestetilbud skal gis
- Organisering av tjenestetilbud

Reduksjon sykefravær (Påvirker 4 hovedansvarsområder)

Gjennom effektivering av tiltak satt i IA-plan oppnå et gjennomsnittlig jobbnærvær på 93,5%.
Kostnadsreduksjon innen utløpet av planperioden: Kr. 400.000

Generell effektivisering og kostnadsreduksjoner (Påvirker 4 hovedansvarsområder)

Total kostnadsreduksjoner innen utløpet av planperioden: Kr. 722.000

Innfasing av nytt Nødnnett fra medio 2015 (Legges på hovedansvarsområde 4)

Kostnadsøkning kr. 75.000 i 2015, kr. 150.000 fra og med 2016

Effektivisering politisk drift. (Hovedansvarsområde 0)

Vurdering av hovedutvalgsstruktur m.m. Effekt etter neste kommunevalg.

Kostnadsreduksjon kr. 80.000 fra og med 2016 og 1017

Enøk, endring av varmesystem (Hovedansvarsområde 4)

Kostnadsreduksjon kr. 75.000 i 2015, kr. 150.000 fra og med 2016.

Økning i renter og avdrag som følge av nyinvesteringer og dermed økt låneopptak i tråd med investeringsbudsjett. (Hovedansvarsområde 9)

Kr. 720.000 i avdragsøkning og kr. 1.000.000 i økt rentekostnad.

"Ekstraordinært" skjønn – omstilling i h.h.t. forpliktende plan mellom kommune og Fylkesmann. (Hovedansvarsområde 8)

Planen forutsetter følgende skjønnsmiddelutmåling, ekstraordinært, i h.h.t plan:

2014: Kr. 1,57 mill

2015: Kr. 0,775 mill

2016: Kr. 0

2017: Kr. 0

Oppsummering:

Oversikt over tiltak og endring av nettokostnad. Tall i kr. 1000

	2015	2016	2017	Totalt
Sentrale styringsorganer		-80 (Effektivisering politisk drift)		-80
Fellesutg/stab	-130 (0,25 årsverk)	- 130 (0,25 årsverk) + 170 (ekstern analyse)	-25 (Sykefravær) - 170 (ekstern analyse) - 50 (Generell effektivisering)	-335
Oppvekst/kultur	+200(Kompetanseutv) -250(Ekstern analyse) -300(Omstrukturering) -550(1 årsverk)	-300(Omstrukturering) -275 (0,5 årsverk) +200 (Kompetanseutv) - 150(Red. spesialundervisning/generell effektivisering)	-200(Kompetanse 2015 og 2016) -50(sykefravær) -275(0,5 årsverk) - 75(Red. spesialundervisning/generell effektivisering)	-2025
Helsevern, pleie mv	-270 (0,5 årsverk) -200 (Eksternkjøp tjenester)	-150(Sykefravær) -270(0,5 årsverk) -45 (Generell effektivisering)	-150(Sykefravær) -75 (Generell effektivisering)	-1160
Næring, miljø, teknisk	-200(Red drift gr. salg bygn./generell effektivisering) +200 (ekstern analyse) + 75 (Nødnett) -75 (ENØK med mer)	-270(0,5 årsverk) - 200 (ekstern analyse) + 75 (Nødnett) - 75 (ENØK med mer)	-25(Sykefravær) -27 (Generell effektivisering)	-522
Kirkelige formål			-100 (Generell effektivisering)	-100
Eiendomsskatt	-480(4 promille)	-480(4,5 promille)	-480(5 promille)	-
Totalt	1.980	1.980	1.702	5.662

5.3 Økonomiplan drift 2014 -2017. Tall i 1000-kroner – 2014 prisnivå

	2014	2015	2016	2017
<i>Skatt på inntekt og formue, eks eiendomsskatt</i>	20 500	20 500	20 500	20 500
<i>Eiendomsskatt</i>	3 360	3 840	4 320	4 800
<i>Rammetilskudd eks. INGAR og skjønn</i>	54 053	54 053	54 053	54 053
<i>INGAR</i>	1 847	1 467	1 082	787
<i>Skjønn inkl "skjerming", flerårig –"fast"</i>	830	830	830	830
<i>Andre statlige refusjoner, kompensasjoner renter/premieavvik</i>	3 924	3 924	3 924	3 924
<i>Omstillingsskjønn i h.h.t. forpliktende plan (i og utenom ramme)</i>	1 570	775	0	0
<i>Sum Hovedansvar 8 (Inntektssiden eks kom. Avg/gebyr)</i>	86 084	85 389	84 709	84 894
<i>Nettokostnad hovedansvarsområder:</i>				
<i>HA 0, Sentrale styringsorganer</i>	-1 432	-1 432	-1 352	-1 352
<i>HA 1, Fellesutg., stab, støtte</i>	-7 311	-7 181	-7 221	-6 976
<i>HA 2, Oppvekst, kultur</i>	-22 915	-22 015	-21 490	-20 890
<i>HA 3, Helse, omsorg mv</i>	-38 452	-37 982	-37 517	-37 292
<i>HA 4, NMT</i>	-9 091	-9 091	-8 621	-8 569
<i>HA 5, Kirkelige formål</i>	-1 125	-1 125	-1 125	-1 025
<i>Nettokostnad innenfor Ho 9, renter, avdrag, anvendelse:</i>				
<i>Renter (netto innskudd/lån)</i>	-1 490	-1 900	-2 490	-2 490
<i>Avdrag (Forutsetter ferdigstillelse PO-rehabilitering 2016, kr. 20.mill)</i>	-4 786	-5 000	-5 500	-5 500
<i>Driftsramme/uforutsett</i>	-382	-800	-800	-1 600
<i>Fond, avsetning (-) / bruk (+)</i>	900	1137	1407	800
<i>Totalt nettokostnad</i>	-86 084	-85 389	-84 709	-84 894
<i>Driftsresultat</i>	0	0	0	0
<i>Netto driftsresultat</i>	-500	-350	-600	800